

MOȘTENIREA, este o procedură care, deseori, provoacă certuri, conflicte sau chiar destrămarea familiilor. De aceea, fiecare trebuie să fie pregătit să poată evita astfel de situații.

MOȘTENIREA, în cărțile de specialitate o găsim și sub denumirea de succesiune sau în termeni populari averea (pământurile, casa părintească, mașina etc.).

Potrivit Codului Civil, „moștenirea” înseamnă procedura de transmitere a patrimoniului unei persoane fizice decedate (care a lăsat moștenirea) către succesorii săi. Acest termen nu include doar bunurile mobile și imobile pe care le primește succesorul, ci și datoriile pe care le avea defunctul la momentul decesului. E important să se înțeleagă că moștenitorul nu poate accepta doar averea, lăsând datoriile. În momentul acceptării moștenirii, succesorul moștenește atât activul, cât și pasivul defunctului.

Moștenirea poate fi realizată pe două căi: conform testamentului, adică moștenire testamentară, sau în temeiul legii, adică moștenire legală. Moștenirea legală se aplică în cazul în care: -defunctul nu a lăsat niciun testament; -a fost declarată nulitatea testamentului; -succesorul testamentar este declarat nedemn.

Moștenitori legali sunt rudele defunctului, indiferent dacă legătura de rudenie rezultă din căsătorie, din afara căsătoriei sau din adopție, precum și soțul supraviețuitor. **Conform legislației în vigoare, gradul de rudenie se stabilește după următoarele modalități:**

Rudenie în linie dreaptă - este legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană - copii, părinți.

Rudenie în linie colaterală - mai multe persoane au un ascendent comun - frați, surori.

Ordinea de preferință pentru rudele defunctului este stabilită de Codul Civil prin care se instituie 3 clase de moștenitori legali.

Clasa I - descendenții (fiii și fiicele celui care a lăsat moștenirea, la fel și cei născuți vii după decesul lui, precum și cei înfiați), soțul supraviețuitor și ascendenții privilegiați (părinții, înfietorii) celui ce a lăsat moștenirea;

Clasa II - colateralii privilegiați (frații și surorile) și ascendenții ordinari (bunicii, atât din partea tatălui, cât și din partea mamei) ai defunctului;

Clasa III - colateralii ordinari (unchii și mătușile) ai răposatului. În cazul în care nu sunt moștenitori succesibili în niciuna dintre cele III clase și nici soț supraviețuitor, iar defunctul nu a dispus în mod valabil de bunurile sale prin testament, moștenirea e vacantă și revine statului. În cazul moștenirii legale trebuie respectate 3 principii importante, care stabilesc o anumită ordine în acest tip de moștenire.

Principiul priorității clasei de moștenitori în ordinea stabilită de lege între moștenitorii de clase diferite Potrivit acestui principiu, clasele de moștenitori sunt chemate să preia succesiunea în ordinea stabilită de Codul Civil. Adică, mai întâi la moștenire sunt chemați descendenții, fiii și fiicele celui decedat, la fel și cei născuți vii după decesul lui, precum și cei înfiați, soțul supraviețuitor și ascendenții privilegiați - părinții, înfiitorii celui ce a lăsat moștenirea. Astfel, dacă moștenitorii din clasa I acceptă moștenirea, automat celelalte II clase de moștenitori sunt excluse de la moștenire. Chiar dacă defunctul are pe linie colaterală frați și surori, aceștia fac parte din clasa a II-a de moștenitori, la moștenire fiind chemați întâi copiii defunctului. Soțul supraviețuitor, deși nu e rudă cu cel ce a lăsat moștenirea, este inclus în clasa I de moștenitori legali. Singura condiție e ca, la data deschiderii succesiunii, acesta să se afle în căsătorie, la organul de stare civilă.

Căsătoria declarată nulă nu produce efecte succesoriale. Codul Civil, prevede că soțul supraviețuitor pierde dreptul la moștenire, dacă au existat motive pentru declararea nulității căsătoriei.

Principiul proximității gradului de rudenie între moștenitorii din aceeași clasă

Acest principiu presupune că, în interiorul aceleiași clase, rudele mai apropiate în grad înlătură de la moștenire rudele mai îndepărtate. Bunăoară, copiii defunctului îi exclud de la moștenire pe nepoți, strănepoți etc.; frații și surorile - pe nepoții și strănepoții de frate; unchii și mătușile - pe verii primari etc.

Principiul egalității între rudele din aceeași clasă și de același grad chemate la moștenire

Potrivit acestui principiu, dacă rudele din clasa chemată la moștenire sunt de același grad, ele împart moștenirea în părți egale. De exemplu, dacă la moștenire vin doi copii ai defunctului, fiecare va primi o jumătate.

Ordinea succesorală - condiții

Moștenitorii de clasă posterioară sunt chemați la succesiune legală doar dacă lipsesc moștenitorii din clasele precedente sau dacă acestea nu acceptă ori refuză succesiunea. Ei sunt chemați la succesiune și în cazul în care toți moștenitorii de clase precedente au fost decăzuți din dreptul la

succesiune. Astfel, mai întâi au dreptul la moștenire succesorii din clasa I, apoi cei din clasa a II-a și ulterior din clasa a III-a.

De exemplu, dacă soțul supraviețuitor și copiii defunctului au acceptat moștenirea, automat toți ceilalți moștenitori din clasa a II-a și a III-a nu au dreptul să pretindă la moștenire. Nu pot fi succesori legali ai copiilor lor părinții decăzuți din drepturi care, la data deschiderii succesiunii, nu sunt restabiliți în drepturi părintești și nici părinții (adoptivi) și copii maturi (inclusiv cei adoptați) care s-au eschivat cu rea-credință de la executarea obligației de întreținere a celui ce a lăsat moștenirea, dacă această circumstanță este constatată de instanța de judecată.

Acceptarea succesiunii - condiții

Deoarece moștenirea presupune atât averea, cât și datoriile decedatului, ea nu trece automat la succesori. Succesorul primește moștenirea doar după ce își exprimă dorința de a o accepta, atât în cazul moștenirii legale cât și a celei testamentare.

Succesiunea se consideră acceptată când moștenitorul depune la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii sau intră în posesia patrimoniului succesoral. Dacă succesorul a intrat în posesia unei părți din patrimoniu, se consideră că a acceptat întregul patrimoniu, oriunde s-ar afla și din ce ar consta.

Acceptarea succesiunii - termen

Termenul de acceptare a succesiunii conform noilor reglementări este de 1 an care curge din momentul deschiderii moștenirii, respectiv de la data decesului. Astfel, din ziua decesului, succesorul are la dispoziție 1 an pentru a accepta sau nu succesiunea. Trebuie știut că data deschiderii moștenirii nu coincide cu data deschiderii procedurii succesoriale.

Procedura succesorală (dezbateră moștenirii) începe prin formularea unei cereri de deschidere a procedurii succesoriale - cerere care poate fi făcută de oricare dintre moștenitori, de către creditorii succesiunii sau ai succesibililor, precum și de orice altă persoană care justifică un interes legitim. Moștenitorii pot solicita deschiderea succesiunii imediat după decesul persoanei în cauză. În situația în care au trecut mai mult de 2 ani de la decesul persoanei, costurile pentru realizarea succesiunii sunt mai mari. Termenul de 1 an în care moștenitorii pot accepta moștenirea se numește termen de opțiune succesorală și reprezintă practic intervalul de timp în care moștenitorii de drept pot decide dacă acceptă succesiunea sau renunță la aceasta.

Acceptarea moștenirii poate fi expresă sau tacită

Când este expresă, aceasta trebuie să rezulte, în mod explicit, dintr-un înscris întocmit în fața notarului sau dintr-un simplu înscris care să poarte semnătura acceptantului.

Acceptarea tacită, după cum îi spune și numele, trebuie să rezulte din anumite acte încheiate de acceptant, cărora legea le atribuie o astfel de valoare, cum ar fi, spre exemplu:

-Actele de vânzare, donare, schimb ș.a., a drepturilor asupra succesiunii. -Renunțarea la moștenire în folosul mai multor moștenitori determinați. -Actele de dispoziție sau chiar simpla folosire a bunurilor din moștenire (spre exemplu, folosirea unei mașini aparținând defunctului sau a casei în care a locuit acesta).

Renunțarea la moștenire - condiții

Declarația de renunțare la moștenire se poate efectua doar în formă autentică la notar sau la orice

oficii consulare ale României. Totuși, Codul civil prevede că moștenitorul care nu acceptă sau renunță la moștenire în termenul de 1 an de la data deschiderii succesiunii, adică în termenul de 1 an de la data decesului persoanei a cărei succesiune este dezbătută, este considerat că a renunțat la moștenire. Moștenitorii care nu acceptă succesiunea, expres sau tacit, în termen de 1 an de la deschiderea acesteia și alți moștenitori au acceptat-o, pot fi înlăturați de la moștenire.

Av. Tatiana Rădulescu

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ *Independența
prin Cultură*